

Sygn. akt: I ACa 1261/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SA Anna Cesarz
Sędzia	SA Wiesława Kuberska (spraw.)
Sędzia	SA Małgorzata Stanek
Protokolant:	Stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powodowej

(...) Podstawowego Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko **B. S.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 czerwca 2014 r. sygn. akt I C 1317/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od B. S. na rzecz Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. i (...) Podstawowego Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Zamkniętego z siedzibą w W. kwoty po 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I A Ca 1261/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa Banku (...) S.A. w W. z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powodowej (...) Podstawowego Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. przeciwko J. S. (1), uznał za bezskuteczne w stosunku do powoda: warunkową umowę sprzedaży zawartą w dniu 24 maja 2005 r. w Kancelarii Notarialnej w Ł. przy Al. (...) przed Notariuszem R. R. A Nr (...) – pomiędzy Z. S. (1) i J. S. (1) oraz umowę przeniesienia prawa własności, zawartą w dniu 6 lipca 2005 r. w Kancelarii Notarialnej w Ł. przy Al. (...) przed Notariuszem R. R. A Nr (...) – pomiędzy Z. S. (1) i J. S. (1); obejmujące następujące nieruchomości:

- oznaczoną, jako działki nr (...), położoną w Ł. przy ulicy (...) bez numeru o łącznym obszarze 63 ary 57 metrów kwadratowych, objętą księgą wieczystą kw nr (...) Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi,
- oznaczoną, jako działki nr (...) położoną w Ł. przy ulicy (...) o łącznym obszarze 40 arów 19 metrów kwadratowych, objętą księgą wieczystą kw nr (...) Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi,
- oznaczoną, jako działki (...) położoną w Ł. przy ulicy (...) bez numeru o łącznym obszarze 62 ary 95 metrów kwadratowych, objęte księgą wieczystą kw nr (...) Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi,
- oznaczoną, jako działki nr (...) położoną w Ł. przy ulicy (...) o łącznym obszarze 1 hektar 18 arów 74 metrów kwadratowych, objęte księgą wieczystą kw nr (...) Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi;

w celu zaspokojenia wierzytelności przysługujących Bankowi (...) Spółka Akcyjna w W. od Z. S. (1), zgodnie z prawomocnymi wyrokami:

A. Sądu Okręgowego w W. z dnia 23 lutego 2007r. w sprawie XX GC - 376/06, na podstawie, którego to wyroku utrzymano w mocy w całości nakaz zapłaty z dnia 8 lutego 2006r., wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie XX GNc – 37/06, co do kwoty 3.257.961,79 CHF/trzy miliony dwieście pięćdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt jeden 79/100 franków szwajcarskich / wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 stycznia 2006r do dnia zapłaty i kwotą 25 tys. zł tytułem kosztów postępowania i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 27 grudnia 2007r w sprawie VI ACa – 1055/07, który to oddalił apelację pozwanego;

B. Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 października 2006 r. w sprawie XX GC - 347/06, na podstawie, którego to wyroku utrzymano w mocy /za wyjątkiem kwoty 7.215 zł z tytułu kosztów procesu/nakaz zapłaty z dnia 29 marca 2006 r., wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie XX GNc – 38/06, co do kwoty 6.649.628,86 zł /sześć milionów sześćset czterdzieści dziewięć tysięcy sześćset dwadzieścia osiem 86/100 / wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 stycznia 2006r do dnia zapłaty i kwotą 25 tys. zł tytułem kosztów postępowania i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 17 października 2007r. w sprawie VI ACa – 514/07, który to oddalił apelację pozwanego;

C. Sądu Okręgowego w Ł.z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie X GC - 168/06, na podstawie, którego to wyroku utrzymano w całości mocy nakaz zapłaty z dnia 23 lutego 2006 r., wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie X GNc – 32/06, co do kwoty 255.614,94 CHF /dwieście pięćdziesiąt pięć tysięcy sześćset czternaście 94/100 franków szwajcarskich /wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 stycznia 2006r. do dnia zapłaty i kwotą 15.457,70 zł tytułem kosztów postępowania i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Ł. z dnia 18 kwietnia 2007r. w sprawie I ACa – 1396/ 06, który to oddalił apelację pozwanego i wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008r w sprawie II CSK – 501/07, który oddalił skargę kasacyjną pozwanego;

D. Sądu Okręgowego w W. z dnia 3 kwietnia 2008r. w sprawie XX GC - 197/07, na podstawie, którego to wyroku utrzymano w mocy / za wyjątkiem kwoty 7.200 zł z tytułu kosztów procesu /nakaz zapłaty z dnia 27 lutego 2006r., wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie XX GNc – 36/06, co do kwoty 3.440.208,98 CHF /trzy miliony czterysta czterdzieści tysięcy dwieście osiem 98/100 franków szwajcarskich/ wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2006r do dnia zapłaty i kwotą 25 tys. zł tytułem kosztów postępowania i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 12 maja 2009r w sprawie VI ACa – (...), który to oddalił apelację pozwanego;

E. Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie XX GC - 261/07 na podstawie, którego to wyroku utrzymano w mocy w całości nakaz zapłaty z dnia 12 czerwca 2006r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie XX GNC – 320/06 co do kwoty 1.315.983,27 zł/jeden milion trzysta piętnaście tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt trzy 27/100/ wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 maja 2006r do dnia zapłaty i kosztami postępowania (pkt. I wyroku). Ponadto Sąd a quo zasądził od pozwanej J. S. (1) na rzecz powoda Banku (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 115.190,22 zł /sto piętnaście tysięcy sto dziewięćdziesiąt 22/100/ tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. II wyroku), zasądził od pozwanej J. S. (1) na rzecz Interwenienta ubocznego po stronie powodowej (...) Podstawowego Niestandardyzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Zamkniętego w W. kwotę 27.217 zł /dwadzieścia siedem tysięcy dwieście siedemnaście/ tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. III wyroku), oraz nakazał pobrać od pozwanej J. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1.275,50 zł / jeden tysiąc dwieście siedemdziesiąt pięć 50/100/tytułem brakujących kosztów opinii biegłego (pkt. IV wyroku).

(wyrok – k. 1765 – 1769)

Powyższy wyrok zapadł na podstawie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podzielił w całości i przyjął za własne. Najważniejsze z tych ustaleń wskazują na to, że Firma PPHU (...) była objęta majątkiem wspólnym obojga małżonków J. S. (1) i Z. S. (1). Prócz tego w 1997r. małżonkowie S. założyli spółkę akcyjną (...), która miała być utworzona dla sprzedaży obuwia produkowanego w PPHU (...). Była to spółka dystrybucyjna z siecią sklepów firmowych w całej Polsce. Na koniec 2005r. było 50 sklepów firmowych w całej Polsce. PPHU (...) produkowała obuwie, siedzibę miała w K. przy ulicy (...). Spółka akcyjna nosiła nazwę Przedsiębiorstwo (...) i siedzibę miała przy ulicy (...) w Ł.. Pozwana pracowała w firmie PPHU (...) od 1982 r., tj. od założenia firmy do 1998 r. Była zarejestrowana, jako osoba współpracująca, pracowała w charakterze księgowej, a później dyrektora ekonomicznego ds. finansowych. Pozwana posiada wyższe wykształcenie ekonomiczne i oprócz tego studia roczne głównej księgowej. Później, od 1999 roku pozwana prowadziła działalność (...) spółka cywilna, to jest sklep obuwniczy, który prowadzi do tej pory. Pozwana była żoną Z. S. (1) przez ponad 25 lat, od (...)do(...) Rozwód był orzeczony bez orzekania o winie. Z. S. (1) wyprowadził się z domu w listopadzie 2000 roku, związał się z inną kobietą. Małżonkowie S. po rozwodzie utrzymywali stałe kontakty związane z dziećmi oraz z prowadzonymi działalnościami gospodarczymi. W dacie rozwodu syn małżonków – J. miał 18 lat, a córka 21 lat. Po rozwodzie dzieci zamieszkiwały z pozwaną. Syn pozwanej zmieniał studia, miał problemy alkoholowe. Małżonkowie często spotykali się w sprawach dzieci. Prowadzili wspólne interesy, które wynikały z „trwającej działalności”.

Z. S. (1) jest dłużnikiem powodowego banku z tytułów szczegółowo opisanych w wyroku Sądu I instancji, ponieważ Z. S. (1) poręczył za zobowiązania (...)Umowa kredytu dewizowego z dnia 27.01.1998 r. zawarta pomiędzy powodem, a spółką (...) S S.A. była zabezpieczona hipoteką zwykłą do kwoty 4.000.000 zł. na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...).Inne umowy o kredyty dewizowe z lat 2000 – 2002 r. były zabezpieczane poprzez ustanawianie przewłaszczenia na Bank maszyn i urządzeń, wyrobów gotowych oraz materiałów i surowców. W dniu 8 lutego 2005 r. powód i spółka (...) S.A. zawarli umowę ustanowienia zastawu rejestrowego na rzeczach oznaczonych, co do gatunku – wyrobach gotowych i towarach o ogólnej wartości 4.152.264,86 zł. W maju 2005 r. powód zawiadomił zarówno Z. S. (jako przedsiębiorcę i jako poręczyciela) oraz spółkę o zamiarze przejęcia przedmiotu zastawu rejestrowego na własność. W odpowiedzi dłużnicy sygnalizowali podejmowanie czynności zmierzających do wykonania przejęcia. Z. S. (1) w czerwcu 2005 r. zawiadomił powoda o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości PPHU (...) obejmującej likwidację majątku upadłego. W sierpniu 2005 r. na potrzeby umowy ustanowienia zastawu rejestrowego, na zlecenie powoda sporządzono wycenę maszyn i urządzeń stanowiących własność Z. S. (1) oraz spółki: (...) S.A. (...) także oceny stanu technicznego i określenia wartości maszyn, wyceny butów. We wrześniu 2005 r. spółka (...)S.A. zakwestionowała istnienie podstaw prawnych do przejęcia przez powoda rzeczy stanowiących przedmiot umów o ustanowienie zastawu rejestrowego. W pismach, potwierdziła wykaz maszyn objętych zastawem, jednak powołała się na objęcie tych rzeczy zastawem skarbowym, spółka przesłała wykaz ruchomości zajętych przez poborcę skarbowego (...).

Rachunek zysków i strat – firmy PPHU Z. S. – za okres od stycznia 2005 r. do 26 lipca 2005 r. wykazał 220.228 zł starty. Postanowieniem z dnia 10 października 2005 r. Sąd ogłosił upadłość Z. S. (1) prowadzącego działalność

gospodarczą pod firmą PPHU (...) obejmującą likwidację majątku dłużnika. W uzasadnieniu wskazano, iż wniosek o upadłość złożył w dniu 25.07.2005 r. Bank (...) S.A., a sam dłużnik złożył wniosek w dniu 29.07.2005 r. Sąd ustalił, że łączne zobowiązania przedsiębiorstwa wynoszą 14.770.681,21 zł. Wartość łączną majątku dłużnika oszacowano na kwotę 1.171.268 zł, przy czym majątek w postaci 3.000.000 szt. akcji spółki (...) S.A. oszacowano na wartość równą zeru. Wskazano także, iż dłużnik od kwietnia/maja 2004 r. nie regulował swoich zobowiązań. Sąd nie przychylił się do wniosku dłużnika o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu. W toku postępowania upadłościowego, syndyk wystąpił ze skargami paulińskimi przeciwko J. S. (1).

Na dzień 10 czerwca 2005 r. w POT (...)S.A. w Ł. funkcję jednoosobowego zarządu pełnił Z. S. (1), członkiem Rady Nadzorczej była m.in. J. S. (1) – posiadając 300.000 szt. akcji. Pozwana, jako przewodnicząca rady nadzorczej (...) S.A. miała dostęp do dokumentów księgowych, co 3 miesiące były posiedzenia rady, na której prezes i dyrektor finansowy przedstawiali z działalności sprawozdania i plany. Jako ekonomista J. S. (1) miała wgląd w sprawozdania finansowe. Umowy kredytu na zebraniach Rady Nadzorczej nie były przedstawiane, jednakże w każdym sprawozdaniu są dane dotyczące wysokości kredytu. Nie było przeszkód, aby pozwana zapoznała się z dokumentami źródłowymi do umów kredytowych. Sklep pozwanej – spółka cywilna zaopatrywał się w obuwie na zasadzie zakupu w PPHU (...) i zaopatruje się do tej pory. Pozwana pracowała, jako specjalista w PPHU (...) ds. handlu i wzornictwa. Nie zawierała żadnych umów z klientami. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej (...) (...) na początku 2005 roku Rada Nadzorcza zaleciła zarządowi Spółki akcyjnej (...) (...) złożenie wniosku o upadłość. Wynikało to z podsumowania roku 2004r. Zarząd spółki wówczas informował, że są prowadzone prace nad wejściem spółki na giełdę. Rada nadzorcza wyraziła zgodę na sprzedaż nieruchomości przy ulicy (...). Na początku 2005 r. rada nadzorcza sugerowała w uchwale zarządowi spółki, że jeżeli nie zmieni wyników, to należy zgłosić wniosek o upadłość. W odpowiedzi na to zarząd wskazał, że są prowadzone rozmowy o wejściu spółki na giełdę, o zamiarze sprzedaży nieruchomości na Traktorowej 127 w celu poprawy sytuacji finansowej.

W dniu 25 marca 2005 r. pozwana wraz ze Z. S. (1) i dziećmi M. S. i J. S. (2) utworzyli spółkę (...) sp. z o.o. kontynuując działalność gospodarczą zarówno spółki (...) S S.A. jak i firmy PPHU (...), wynajmując pomieszczenia i dzierżawiąc maszyny pod adresem w K. przy ul. (...). Firma PPHU (...) Z. S. (1) nie prowadzi działalności. Cała wierzytelność przysługująca dłużnikowi Z. S., w tym również z tytułu najmu nieruchomości położonych w K. przy ul. (...) została zbyta spółce (...) sp. z o.o. w L..

Aktem notarialnym z dnia 27 kwietnia 2005 r. Z. S. (1) i J. S. (1) dokonali częściowego podziału majątku, na mocy, którego J. S. (1) przypadły prawa (udziały) Z. S. (1) w nieruchomościach stanowiących dotychczas współwłasność ustawową: w K. przy ul. (...) o pow. 18,03 arów, przy ul. (...) o powierzchni 10,92 arów, lokalu nr (...) w segmencie położonym w Z. o pow. 51,6 m²., nieruchomości położonych w Ł. przy ul. (...) – 27 działek o łącznym obszarze 10 hektarów 97 arów. Z. S. (1) przypadły akcje w spółce (...) S.A.- według oświadczeń stron, dotychczas właścicielami 3.000.000. szt. akcji byli małżonkowie S.. Strony określiły wartość praw nabywanych przez Z. S. (1) na kwotę po 6.000.000 zł, a przez J. S. (1) na kwoty odpowiednio do składników - 3.240.000 zł, 1.200.000 zł, 200.000 zł oraz 1.674.000 zł. Strony ustaliły, że podziału dokonują bez spłat i dopłat i nie mają do siebie żadnych pretensji.

Co do czynności – częściowego podziału majątku, powód wystąpił z osobnym pozwem o uznanie czynności za bezskuteczną wobec niego. Sprawa obecnie jest prawomocnie zakończona. Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2011r, uznał za bezskuteczną wobec powoda umowę o podział majątku z dnia 27 kwietnia 2005r. Orzekając na skutek apelacji pozwanej Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie I A Ca 1060/11 oddalił apelację pozwanej. Aktem notarialnym z dnia 12 maja 2005r. Z. S. (1), J. S. (1) i J. S. (2) dokonali zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) w ten sposób, że ustalili, iż nieruchomość będzie przysługiwała wyłącznie J. S. (2), bez spłat i dopłat. Wartość tej umowy określono na kwotę 100.000,- zł. Kolejnym aktem notarialnym z dnia 12 maja 2005r. Z. S. (1), J. S. (1) i M. S. dokonali zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) o obszarze 5 hektarów 18 arów 85m², w ten sposób, że nieruchomość będzie przysługiwała wyłącznie M. S.. Wartość umowy określono na kwotę 8.000.000,- zł. Aktem notarialnym z dnia 25 maja 2005 r. Z. S. (1) przekazał na rzecz J. S. (1) udział w wysokości 1/2 części w prawie własności nieruchomości przy ul. (...) w K. – wchodzącą wcześniej w skład

wspólności majątkowej – w zamian za zwolnienie za długu wynikającego ze zobowiązania do wypłaty wynagrodzenia w wysokości 1/2 odpisów amortyzacyjnych za umożliwienie Z. S. (1) samodzielnego używania i pobierania pożytków z rzeczy wchodzących w skład PPHU (...). Strony określiły wartość tego zobowiązania na dzień 30 kwietnia 2005 r. na kwotę 374.622,95 zł. Ponadto strony złożyły oświadczenie o przysługującym J. S. (1) wierzytelności z tytułu wpływów ze sprzedaży mieszkania w K. przy ul. (...) w 2000r. i 2003r. w wysokości 427.264,11 zł. Powyższą umową Z. S. (1) przekazał udział 1/2 części tej samej nieruchomości w zamian za zwolnienie tego długu. Jako wartość udziału strony wskazały kwotę 860.500 zł.

Aktem notarialnym z dnia 24 maja 2005 r. (...) Z. S. (1) i J. S. (1) zawarli warunkową umowę sprzedaży nieruchomości położonych w Ł. przy ul. (...), o łącznym obszarze 2,8545 m² za łączną cenę 342.540 zł oznaczonych, jako działki:

Nr(...)o powierzchni 35 arów 86 m²,

Nr(...) o powierzchni 35 arów 98 m²,

Nr (...) o powierzchni 11arów 55 m²,

Nr(...)o powierzchni 28 arów 64 m²,

Nr(...) o powierzchni 27 arów 71 m²,

Nr(...) o powierzchni 26 arów 97 m²,

Nr(...) o powierzchni 59 arów 81 m²,

Nr (...)o powierzchni 58 arów 93 m²

W dniu 6 lipca 2005 r. strony dokonały przeniesienia prawa własności nieruchomości objętych warunkowa umową sprzedaży. Wartość rynkowa sprzedanych pozwanej przez Z. S. (1) działek wynosiła na datę sprzedaży 6 lipca 2005r. około 350.000 zł. Z. S. (1) cenę za sprzedane pozwanej nieruchomości otrzymał w gotówce i pieniędzy tych nie wpłacił na konto firmy PPHU (...) jak i nie spłacił żadnego z wierzycieli.

Spółka (...) S S.A. w Ł. od 2006 r. nie prowadzi żadnej działalności poza wynajmowaniem pomieszczeń, cały towar spółki znajdujący się przy ul. (...) został zajęty przez Urząd Miasta Ł.. Sklepy należące do spółki zostały zlikwidowane. Siedzibą firmy nadal jest nieruchomość przy ul. (...). Spółka zatrudnia jedynie pracowników do prowadzenia księgowości i dozoru technicznego. Od września 2006 r. pomieszczenia są wynajmowane firmie (...), której właścicielem jest były pracownik i prokurent spółki (także w 2008 r.) – W. Z.. Umowa została zawarta na okres 30 lat tj. do 30.09.2036 r. z zastrzeżeniem kary umownej - na wypadek rozwiązania umowy przed tym terminem- w wysokości 21.000 zł miesięcznie- do upływu umówionego terminu. Poza tym wydzierżawiający zobowiązał się do zabezpieczenia tego roszczenia poprzez ustanowienie na nieruchomości hipoteki kaucyjnej do kwoty 7.560.000 zł.

Według danych na dzień 30.06.2005 r. zaległości z tytułu zobowiązań budżetowych wyniosły 3.835.757,41 zł. Dłużnik posiadał także niespłacone wierzytelności z tytułu dostaw towarów i usług. Majątek trwały i zapasy szacowano na kwotę 2.877.964 zł. Postanowieniem z dnia 28 lutego 2006r. umorzono postępowanie upadłościowe wobec przedsiębiorcy Z. S. (1) wobec braku płynnych środków finansowych i zobowiązań z kategorii I. Według danych z września 2006r. nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...) stanowiąca działkę zabudowaną w użytkowaniu wieczystym (...)S.A. z siedzibą w Ł. posiadała wpisy hipotek na rzecz powoda, na rzecz Gminy miasta Ł., Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł.. Postanowieniem z dnia 03.10.2007 r. w sprawie z wniosku powoda, Sąd Gospodarczy pozbawił Z. S. (1) prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce

handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia na okres 5 lat. Postanowienie jest prawomocne.

Wierzytelność powoda w stosunku do (...)S.A. w Ł. wraz z hipotekami kaucyjnymi zabezpieczającymi wierzytelności zostały przeniesione na (...) Podstawowy Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty. Od stycznia 2010 r. w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko spółce, jako wierzyciel uczestniczy Fundusz (...). Jest także prowadzona egzekucja przeciwko Z. S. (1).

Oceniając materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie Sąd a quo odmówił wiarygodności zeznaniom świadka Z. S. (1), który stwierdził, że uzyskaną ze sprzedaży pozwanej nieruchomości objętych aktami notarialnymi z 24 maja i 6 lipca 2005r., kwotę pieniędzy przeznaczył na wpłacenie do firmy PPHU (...) - jako gotówkę do kasy firmy. Na te okoliczności nie przedstawiono jakiegokolwiek dowodu ani w postaci pokwitowania wpłaty do kasy, czy też innego dokumentu. Ta rzekoma wpłata nie znalazła odzwierciedlenia także w bilansie firmy, sporządzonym na koniec 2005r w pozycji dochodów, a jeżeli wpłata miałaby miejsce to z pewnością należało ją zaksięgować w dochody. Ponadto Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że wprawdzie, jak to wynika z opinii biegłego do spraw wyceny nieruchomości w chwili zakupu działek przez pozwaną od Z. S. (1), ich wartość wskazana w akcie notarialnym była zbliżona do wartości rynkowych, to jednak nie można z pola widzenia tracić takiej sytuacji, iż po nabyciu działek przez pozwaną, na skutek połączenia działek, wartość całej nieruchomości znacznie wzrosła. Sama pozwana przyznała ten fakt podczas przesłuchania w dniu 17 kwietnia 2012 r., wskazując, że komornik wycenił jeden hektar gruntu na 162.000 zł (k – 1655).

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd I instancji doszedł do wniosku, że zostały spełnione przesłanki przepisu art. 527 § 1 k.c., a tym samym powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Sąd a quo stwierdził, że przedmiotem ochrony na gruncie art. 527 k.c. jest istniejąca i zaskarżalna w chwili wytoczenia powództwa, wierzytelność pieniężna, istniejąca zarówno w chwili dokonywania czynności krzywdzącej, jak i w momencie wytoczenia powództwa i powinna być zaskarżalna. Łączne zadłużenie Z. smyczka wobec strony powodowej według stanu na dzień 29 czerwca 2006 r., wynosiło 28.138.870,71 zł. Odpowiedzialność Z. S. (1) wynikająca z opisanych wyżej umów kredytowej i poręczenia jest odpowiedzialnością solidarną z (...) S.A., a zatem wierzytelność Banku względem Z. S. (1) istniała w dniu zawarcia zaskarżonych umów przez J. S. (3) i Z. S. (1). Wierzytelności powoda względem dłużnika stwierdzone zostały prawomocnymi orzeczeniami sądów, szczegółowo powołanymi w sentencji wyroku. Strona powodowa do chwili obecnej nie uzyskała zaspokojenia wierzytelności z majątku (...)” S.A.

Analizując dalej materiał dowodowy Sąd Okręgowy wskazał, że kolejną przesłanką niezbędną do wystąpienia ze skargą pauliańską jest dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnej. Dłużnik Z. S. (1) zawarł z osobą trzecią – byłą małżonką – J. S. (1) umowy z dnia 24 maja 2005r oraz 6 lipca 2005r, obejmujące przeniesienie własności nieruchomości. Czynności te zostały dokonane z pokrzywdzeniem powoda, jako wierzyciela. Zgodnie z dyspozycją art. 527 § 2 k.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Z punktu widzenia możliwości zaskarżenia czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli ustawodawca zrównuje czynności powodujące niewypłacalność dłużnika z tymi, które prowadzą do pogłębienia stanu jego niewypłacalności. Przyjmuje się, że akcję pauliańską uzasadnia każde powiększenie niewypłacalności, bez względu na jego rozmiar. Przy czym pomiędzy niewypłacalnością, a podjęciem przez dłużnika czynności prawnej musi zachodzić związek przyczynowy, czynność podjęta przez dłużnika musi być jedną z przyczyn powstałej niewypłacalności. Dla oceny tego związku przyczynowego właściwa jest chwila, w której wierzyciel wystąpił ze skargą. Niewypłacalność dłużnika musi istnieć, bowiem w tej chwili jak i w chwili orzekania przez Sąd o żądaniu wierzyciela uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną. W chwili zawierania zaskarżonych umów, jak i w chwili obecnej Z. S. (1) był i jest niewypłacalny, o czym świadczy fakt zgłoszenia przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości oraz fakt uwzględnienia tegoż wniosku przez Sąd postanowieniem z dnia 10 października 2005 roku wobec stwierdzenia, że dłużnik nie reguluje wymagalnych zobowiązań od kwietnia/maja 2004 roku. Postępowania egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi nie dają szans na zaspokojenie wierzytelności powoda, ponieważ

dłużnik nie posiada majątku, z którego skutecznie mogłaby być prowadzona egzekucja. W krótkim okresie czasu na przestrzeni kilku miesięcy dłużnik wyżył się znacznej części swojego majątku, co zobrazowano w ustaleniach faktycznych, wskazując konkretne akty notarialne na te okoliczności, oraz bliskość czasową zawierania tych umów – na przestrzeni kilku miesięcy. Nieruchomości stanowiące własność dłużnika obciążone są hipotekami na rzecz innych podmiotów korzystających z prawa pierwszeństwa zaspokojenia roszczeń przed roszczeniami powoda. Kwoty obciążeń ustanowionych na nieruchomości znacznie przekraczają wartość samej nieruchomości. Źródła zaspokojenia roszczeń powoda nie mogą stanowić też akcje spółki (...)S.A., które nie przedstawiają żadnej wartości ekonomicznej.

Sąd I instancji ocenił, że stan majątku dłużnika na skutek czynności dokonanej z pozwaną uległ uszczupleniu, a w konsekwencji stan jego niewypłacalności pogłębił się. Dłużnik w zamian za nieruchomości będące przedmiotem czynności prawnej otrzymał wprawdzie świadczenie pieniężne, które nie zostało jednak przeznaczone na uregulowanie jakiegokolwiek z przysługujących wierzycielom należności. Nie przedstawiono na te okoliczności żadnego dowodu, a zeznania świadka Z. S. (1), że pieniądze wpłacone zostały na konto firmy, okazały się nieprawdziwe wobec dowodu w postaci bilansu przedsiębiorstwa, gdzie w dochodach brak jest pozycji wpłaty środków na konto. Środki uzyskane z umowy sprzedaży przez Z. S. (1) okazały się, zatem zupełnie nieuchwytnie dla wierzycieli. Sąd a quo uznał, że dłużnik wykazał, iż nie ma możliwości zaspokojenia wierzytelności z innego majątku dłużnika. Postępowania egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi nie dają szans na zaspokojenie wierzytelności powoda, ponieważ dłużnik nie posiada majątku, z którego skutecznie mogłaby być prowadzona egzekucja. Nieruchomości stanowiące własność dłużnika obciążone są hipotekami na rzecz innych podmiotów korzystających z prawa pierwszeństwa zaspokojenia roszczeń przed roszczeniami powoda. Kwoty obciążeń ustanowionych na nieruchomości znacznie przekraczają wartość samej nieruchomości. Źródła zaspokojenia roszczeń powoda nie mogą stanowić też akcje spółki (...) S.A., które nie przedstawiają żadnej wartości ekonomicznej.

Odnośnie świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzyciela Sąd Okręgowy wskazał, że Z. S. (1), jako zarządzający PPHU (...) oraz zarządzający i akcjonariusz (...) S.A., a jednocześnie osoba fizyczna udzielająca poręczeń za zobowiązania zaciągnięte przez w/wym. podmioty miał świadomość, co do wysokości obciążających firmy oraz jego, jako poręczyciela zobowiązań. Przenosząc na J. S. (1) własność nieruchomości nieobciążonych hipotecznie na rzecz wierzyciela działał, zatem ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, to jest świadomością uszczuplenia swojego majątku kosztem wierzyciela.

Zdaniem Sądu I instancji została również spełniona ostanía przesłanka z art. 527 § 1 k.c., a mianowicie wiedza lub możliwość przy zachowaniu należytej staranności, dowiedzenia się przez osobę trzecią, że dłużnik dokonując czynności prawnej działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Wymagany przez ustawę zakres przedmiotowy wiedzy osoby trzeciej jest określony precyzyjnie. Wiedza ta ma obejmować fakt, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Od dawna w doktrynie przyjmuje się, że dla skuteczności akcji pauliańskiej wystarczy ocena, że przy dołożeniu należytej staranności osoba trzecia poznałaby towarzyszącą dłużnikowi świadomość pokrzywdzenia. Wymaganą od osoby trzeciej staranność należy określić uwzględniając okoliczności konkretnej sytuacji, w której osoba ta działała. Z. S. (1) i J. S. (1) pozostają w bliskim stosunku w rozumieniu art. 527 § 3 k.c. J. S. (1) posiadała informacje o stanie majątkowym Z. S. (1). J. S. (1) i Z. S. (1) łączyły stałe kontakty gospodarcze. Pozwana zasiadała w Radzie Nadzorczej (...) S.A. do sierpnia 2006 roku. Po dokonaniu podziału majątku wspólnego byłych małżonków S. pozwana była współwłaścicielką przedsiębiorstwa PPHU (...), a nadto, jako współudziałowiec spółki (...) Sp. z o.o. korzystała z majątku PPHU (...), początkowo w formie dzierżawy parku maszynowego, a następnie, jako właściciel tegoż majątku. Jako członek Rady Nadzorczej (...) S.A. J. S. (1) znała sytuację majątkową spółki oraz wiedziała, że Z. S. (1) poręczył za jej zobowiązania, które nie są regulowane. O tym, że pozwana w chwili zawarcia będących przedmiotem zaskarżenia umów pozostawała w bliskich stosunkach z dłużnikiem świadczy, zdaniem Sądu I instancji, nadto fakt, iż bezpośrednio przed zawarciem umów założyła ze Z. S. (1) spółkę (...) Sp. z o.o.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwana nie zdołała obalić domniemania wynikającego z art. 527 k.c., gdyż nie przeprowadziła dowodu by wykazać, że mimo bliskiej relacji z dłużnikiem nie wiedziała o zamiarze dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli i nawet przy dołożeniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

(uzasadnienie – k. 1770 – 1794)

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości pozwana, zarzucając orzeczeniu:

1. naruszenie prawa procesowego w postaci:

1.1 obraży art. 233 § 1 k.p.c. poprzez istotne przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegającą na błędnej, pozbawionej podstawy prawnej interpretacji materiału dowodowego zebranego w sprawie, powodując tym, że przyjęte za podstawę wyroku wnioski i argumenty są pozbawione logiki i istotnie sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego a także poprzez pominięcie istotnej części materiału dowodowego w postaci dokumentów i zeznań świadków, co doprowadziło do braku ustalenia, że cena zapłacona przez pozwaną dłużnikowi została wpłacona do kasy firmy PPHU;

1.2 obraży art. 316 k.p.c. poprzez wydanie wyroku bez oparcia o pełny materiał dowodowy zebrany w sprawie, lecz poprzez bezzasadne przeprowadzoną jego selekcję i przyjęcie wniosków będących podstawą wyroku wyłącznie w oparciu o ten wyselekcjonowany materiał dowodowy, niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których pominął niektóre dowody lub odmówił im wiarygodności w tym w szczególności zeznaniom świadków Z. S. (1) oraz pozwanej;

2. naruszenie prawa materialnego w postaci art. 527 k.c. poprzez niewłaściwą interpretację i zastosowanie i skutkiem tego przyjęcie, że zostały udowodnione przesłanki skargi paulińskiej, a także, iż pozwana jest osobą bliską dłużnikowi Banku.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa wraz z zasądzeniem kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

(apelacja – k. 1804 – 1816)

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

(odpowiedź na apelację – k. 1885 – 1892)

W odpowiedzi na apelację interwenient uboczny po stronie powodowej także wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

(odpowiedź interwenienta ubocznego na apelację – k. 1877 – 1883)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Zaskarżony wyrok jest drugim orzeczeniem, co do istoty sprawy, które zostało wydane przez Sąd I instancji w tym postępowaniu. Poprzednim wyrokiem z dnia 9 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy w Łodzi także uwzględnił powództwo o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, jednakże na skutek apelacji pozwanej wyrok ten został uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania. Bezpośrednią przyczyną takiego rozstrzygnięcia był brak skonkretyzowania przez powoda wiarygodności, wobec której strona powodowa wносиła o uznanie za bezskuteczne wobec niej zaskarżone czynności prawne dłużnika z pozwaną. Sąd Okręgowy tym samym nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż pozostałe przesłanki skargi paulińskiej mogą być tylko i wyłącznie rozpoznawane przez pryzmat wskazanej wiarygodności. Albowiem, celem skargi paulińskiej jest jedynie wykazanie bezskuteczności czynności

prawnej, a nie jej unieważnienie (które zawsze działa erga omnes), a zatem bezskuteczność musi odnosić się do konkretnej osoby i konkretnej wierzytelności. Konkretyzacja osoby wierzyciela, wobec którego czynność prawna zostaje uznana za bezskuteczną, wynika z faktu wytoczenia powództwa przez tę osobę, natomiast wskazanie wierzytelności musi nastąpić w samym żądaniu, a zatem obowiązek taki zgodnie z art. 187 § pkt. 1 k.p.c., spoczywa na powodzie – wierzycielu, domagającym się uznania kwestionowanej, jako krzywdzącej go, czynności prawnej, za bezskuteczną. Sąd Apelacyjny rozpoznający sprawę w poprzednim składzie wskazał, że ochroną pauliańską objęta jest, bowiem zawsze konkretna wierzytelność, stanowiąca przedmiot żądanej przez wierzyciela ochrony, a nie wszelkie bliżej nieoznaczone prawa powoda (wyrok SN z 27.11.2003r., III CKN 355/01, opubl. w LEX nr 359441). Podstawową przesłanką zastosowania skargi pauliańskiej jest istnienie po stronie wierzyciela zaskarżalnej, a zatem i wymagalnej wierzytelności pieniężnej wobec osoby, która dokonała czynności prawnej objętej żądaniem jej (wyrok SN z 15.07.2007r., II CSK 452/06, opubl. w OSNC – ZD 2008/1/20). Precyzacja wierzytelności (obejmująca przynajmniej jej istnienie, tytuł prawny wierzytelności i wysokość) należy do wierzyciela, bowiem wierzyciel wyznacza w skardze z art. 527 k.c. przedmiot ochrony pauliańskiej. Natomiast przesłanką uznania czynności prawnej za bezskuteczną jest m.in. wykazanie, że przysługująca powodowi wobec określonego dłużnika wierzytelność jest realna i skonkretyzowana, a nie hipotetyczna.

Niewątpliwie Sąd a quo przy ponownym rozpoznaniu sprawy prawidłowo, zgodnie ze wskazaniami wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji, wezwał stronę powodową do sprecyzowania żądania, pod rygorem niekorzystnych skutków procesowych, z odpowiednią modyfikacją okoliczności faktycznych uzasadniających to żądanie i wskazaniem dowodów na istnienie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie w rozumieniu art. 227 k.p.c. (zarządzenie – k.1610). W piśmie procesowym z dnia 27 lutego 2012 r. powodowy Bank dokonał sprecyzowania roszczenia poprzez wskazanie wierzytelności przysługujących Bankowi wobec dłużnika Z. S. (1) (pismo procesowe – k. 1614 – 1619). W ten sposób opisane w uzasadnieniu pozwu wierzytelności, które przysługują stronie powodowej wobec dłużnika Z. S. (1) z pięciu różnych tytułów, stały się elementem roszczenia i w konsekwencji prawidłowo znalazły odzwierciedlenie w treści zaskarżonego wyroku.

Powództwo, co jest niewątpliwie, zostało oparte na treści art. 527 § 1 k.c., stanowiącego, że gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Natomiast po myśli § 2 tego przepisu, czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeśli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Dla wykazania zasadności żądania ubezskuteczenia względem wierzyciela krzywdzącej czynności prawnej dłużnika, niezbędne jest wykazanie świadomości skutku tej czynności w postaci zubożenia dłużnika, w efekcie pokrzywdzenia wierzyciela zarówno po stronie samego dłużnika, jak i osoby trzeciej kontrahenta dłużnika.

W apelacji strony pozwanej od wyroku z dnia 9 listopada 2010 r. została zakwestionowana ocena Sądu a quo, że sporne nieruchomości zostały sprzedane pozwanej za cenę nieodpowiadającą ich rzeczywistej wartości, a tym samym pozwana osiągnęła korzyść majątkową z dokonanej czynności. Sąd II instancji rozpoznający tę apelację przyznał, że w toku kilkuletniego postępowania sądowego, strona powodowa nigdy nie wskazała, że cena zapłacona przez pozwaną za nieruchomości nabyte w dniu 6 lipca 2005 r., była nieadekwatna do wartości tych nieruchomości, a w konsekwencji nigdy nie został przeprowadzony żaden dowód na tę okoliczność. Ponadto, mimo przeprowadzenia dowodu z zeznań dłużnika Z. S. (1), nie doszło do wyjaśnienia tego, co stało się z należnością za sprzedane nieruchomości. Z zestawienia zobowiązań dłużnika stanowiących element ustaleń faktycznych Sądu I instancji wynikało, że Z. S. posiadał zobowiązania o charakterze publicznoprawnym, podlegające zaspokojeniu w pierwszej kolejności, a nie można uznać, że dłużnik stał się niewypłacalny w większym stopniu, jeżeli niezależnie od tego czy dokonał określonej czynności rozporządzającej składnikiem należącym do jego majątku, czy też nie, wierzyciel i tak nie mógłby uzyskać zaspokojenia swojej wierzytelności. W takiej sytuacji, bowiem pomiędzy czynnością, której uznania za bezskuteczną wobec siebie żąda wierzyciel, a niewypłacalnością dłużnika brak szczególnego związku, o którym mowa w art. 527 § 2

k.c. Przewidziane w art. 527 § 2 k.c. powiązanie pomiędzy czynnością prawną dłużnika i stanem jego niewypłacalności (lub powiększeniem niewypłacalności) nie można ujmować jednak w sposób tożsamy z pojęciem adekwatnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., właściwego w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej. Wystarczy tu, bowiem zwykle wykazanie tego, że zaskarżona czynność spowodowała rezultat w postaci niewypłacalności, dłużnika lub powiększyła taką niewypłacalność (wyrok SN z 22.10.2004r., I CK 128/04, opub. w Biul.SN 2005/2/16). Przy czym, skutek krzywdzącej czynności prawnej, tj. pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia – wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej (wyrok SN z 22.03.2001r., V CKN 280/00, opubl. w LEX nr 52793 i wyrok SN z 23.07.2003r., II CKN 299/01, opubl. w LEX nr 121702). Bez stwierdzenia zaś istnienia takiego związku zachodzi brak podstaw do uwzględnienia powództwa o uznanie dokonanej czynności za bezskuteczną (wyrok SN z 31.01.2007r., CSK 384/06, opubl. w LEX nr 253405). W konsekwencji tych rozważań Sąd ad quem wskazał, że istotne dla zbadania wystąpienia przesłanki pokrzywdzenia wierzyciela jest ustalenie, czy w przypadku nie dokonania konkretnej czynności wierzyciel faktycznie zostałby zaspokojony (teza 2 wyrok SN z 28.06.2007r., IV CSK 115/07, opubl. w LEX nr 358817).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji zgodnie z art. 386 § 6 k.p.c. ponownie przesłuchał świadka Z. S. (1) (k. 1654 – 1655) i prawidłowo ocenił te zeznania, ustalając, że Z. S. (1) cenę za sprzedane pozwanej nieruchomości otrzymał w gotówce i pieniędzy tych nie wpłacił na konto firmy PPHU (...) jak i nie spłacił żadnego z wierzycieli. Zeznania świadka są w tym względzie jednoznaczne: pieniądze zostały zapłacone przez pozwaną w gotówce; nie znalazły żadnego odzwierciedlenia w operacjach bankowych; nie zostały wpłacone przez dłużnika na rzecz żadnego z wierzycieli; nie ma dokumentu potwierdzającego, aby zostały wpłacone do kasy PPHU (...) prowadzonego przez dłużnika. Mało tego, świadek zeznał, że „W mojej pamięci było napisane, że jest to wpłata własna”. Okoliczność, że było inaczej – wbrew twierdzeniom samego zainteresowanego – obciążała pozwaną, która jednak dowodu przeciwnego nie zgłosiła.

Tym samym nie doszło do zarzucanej w apelacji pozwanej obrazy art. 233 § 1 k.p.c. poprzez istotne przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegającą na błędnej, pozbawionej podstawy prawnej interpretacji materiału dowodowego zebranego w sprawie, powodując tym, że przyjęte za podstawę wyroku wnioski i argumenty są pozbawione logiki i istotnie sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego a także poprzez pominięcie istotnej części materiału dowodowego w postaci dokumentów i zeznań świadków, co doprowadziło do braku ustalenia, że cena zapłacona przez pozwaną dłużnikowi została wpłacona do kasy firmy PPHU. Zresztą, co wymaga podkreślenia, nawet przyjęcie, że doszło do wpłacenia ceny za nieruchomości do kasy firmy, nie stanowi wykazania okoliczności zaspokojenia wierzycieli, skoro firma była już w tym czasie niewypłacalna i przynosiła straty. Tym samym nietrafny jest także drugi zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci art. 316 k.p.c. poprzez wydanie wyroku bez oparcia o pełny materiał dowodowy zebrany w sprawie, lecz poprzez bezzasadne przeprowadzoną jego selekcję i przyjęcie wniosków będących podstawą wyroku wyłącznie w oparciu o ten wyselekcjonowany materiał dowodowy, niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których pominął niektóre dowody lub odmówił im wiarygodności w tym w szczególności zeznaniom świadków Z. S. (1) oraz pozwanej.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd a quo przeprowadził również dowód z opinii biegłego sądowego na okoliczność wartości rynkowej spornych nieruchomości według stanu i cen transakcyjnych z daty ich zbycia przez dłużnika na rzecz pozwanej (k. 1675 – 1701). Dowód ten stał się podstawą ustalenia faktycznego, że wartość rynkowa sprzedanych pozwanej przez Z. S. (1) działek wynosiła na datę sprzedaży 6 lipca 2005r. około 350.000 zł, co odpowiadało cenie wskazanej w aktach notarialnych na kwotę 342.540 zł. Jednakże taka ekwiwalentność ceny nie przesądza o braku pokrzywdzenia wierzyciela w rozumieniu art. 527 § 2 k.c.

Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym sprawę w pełni podziela pogląd tutejszego Sądu wyrażony w wyroku z dnia 17 lipca 2013 r., w sprawie I A Ca 222/13 (LEX nr 1356563), że w art. 527 k.c. nie chodzi o korzyść majątkową w sensie potocznym, utożsamianą np. z nabyciem rzeczy za cenę niższą od wartości tej rzeczy – w takim przypadku za "korzyść" uważa się różnicę między wartością rynkową rzeczy a zapłaconą ceną. Korzyścią majątkową w rozumieniu art. 527 k.c. jest nabycie przez osobę trzecią prawa majątkowego, przedstawiającego pewną wartość, przy czym drugorzędne znaczenie ma cena nabycia. Korzyść majątkowa w rozumieniu powołanego przepisu obejmuje, więc

przedmioty majątkowe, rzeczy oraz prawa majątkowe zbywalne. Do przyjęcia, iż osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, wystarczy wykazanie, że na podstawie czynności prawnej dłużnika nabyła ona rzecz lub prawo albo została zwolniona z obowiązku, co spowodowało zmianę w majątku dłużnika prowadzącą do pokrzywdzenia wierzycieli (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 grudnia 1999 r., sygn. I CKN 287/98, Lex nr 147253).

Podobne poglądy reprezentują także inne sądy powszechne, np. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 28 października 1999 r., sygn. I A Ca 638/9 (OSA 2002, z. 2, poz. 14) oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 1 października 2013 r. w sprawie I A Ca 405/13 (LEX nr 1386073). Ten ostatni wskazał, że żenie można zgodzić się z poglądem, że fakt uzyskania przez dłużnika ekwiwalentu w postaci ceny pozwala na konstatację, że pozwany na skutek zaskarżonej czynności prawnej nie uzyskał korzyści majątkowej w rozumieniu art. 527 k.c. Dla oceny czy wspomniana przesłanka została spełniona znaczenie ma bowiem to, czy w wyniku zaskarżonej czynności osoba trzecia uzyskała od dłużnika określony walor majątkowy lub czy odpadł po jej stronie obowiązek zwrotu takiego waloru. Bez znaczenia dla oceny tej przesłanki jest natomiast okoliczność ekwiwalentności zaskarżonych umów sprzedaży. Okoliczność ta może natomiast mieć znaczenie dla oceny innej przesłanki skargi paulińskiej, a mianowicie pokrzywdzenia wierzyciela wskutek zaskarżonej czynności. Okoliczność ta może natomiast mieć znaczenie dla oceny innej przesłanki skargi paulińskiej, a mianowicie pokrzywdzenia wierzyciela wskutek zaskarżonej czynności. Nietrafny jest jednak pogląd Sądu pierwszej instancji, że uzyskanie przez dłużnika ceny sprzedaży w każdym wypadku wyłącza istnienie tej przesłanki. Może tak się stać istotnie, ale nie musi. Przyjmuje się w orzecznictwie, że czynność prawna dłużnika, gdy otrzymał on świadczenie ekwiwalentne nie powoduje pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli uzyskany ekwiwalent znajduje się w majątku dłużnika lub został w wykorzystany do zaspokojenia wierzycieli (zob. wyroki SN: z dnia 5 marca 2008 r., V CSK 471/0, LEX nr 393877; z dnia 7 grudnia 1999 r., I CKN 287/98, LEX nr 147235; z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CSK 273/09, LEX nr 602265).

Taka linia orzecznicza zyskuje aprobatę w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, czego wyrazem jest wyrok z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie IV CSK 452/12 (niepubl.), z którego wynika, że uzyskanie przez dłużnika ekwiwalentu rozporządzenia majątkowego od osoby trzeciej nie eliminuje stanu pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli nie miał on możliwości uzyskania zaspokojenia chronionej wierzytelności z tego ekwiwalentu (świadczenia wzajemnego osoby trzeciej).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa materialnego poprzez uznanie, że pozwana jest osobą bliską dłużnikowi Banku, Sąd ad quem pragnie zwrócić uwagę, że w tym zakresie apelacja nie dostarcza żadnych nowych argumentów, a dotychczasowe nie znalazły aprobaty przy poprzednim rozpoznawaniu sprawy przez Sąd II instancji. Należy, zatem w całości podzielić ocenę i argumentację Sądu Okręgowego. Na koniec wskazać trzeba, że zawarty, co prawda tylko w uzasadnieniu apelacji, zarzut naruszenia art. 5 k.c., nie może być rozważany na płaszczyźnie skargi paulińskiej, jako instytucji z zasady zmierzającej do urzeczywistnienia sprawiedliwości i ochrony interesów wierzycieli przed nierzetelnymi dłużnikami.

Z tych względów orzeczono jak wyżej na podstawie art. 385 k.p.c., a o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 k.p.c.